



COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 29.2.2012
COM(2012) 82 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL ȘI COMITETUL REGIUNILOR**

**ASIGURAREA DISPONIBILITĂȚII MATERIILOR PRIME PENTRU
BUNĂSTAREA VIITOARE A EUROPEI
PROPUNERE DE PARTENERIAT EUROPEAN PENTRU INOVARE PRIVIND
MATERIILE PRIME**

{SWD(2012) 27 final}

ASIGURAREA DISPONIBILITĂȚII MATERIILOR PRIME PENTRU BUNĂSTAREA VIITOARE A EUROPEI

PROPUNERE DE PARTENERIAT EUROPEAN PENTRU INOVARE PRIVIND MATERIILE PRIME

1. INTRODUCERE

Importanța strategică a aprovizionării durabile a UE cu materiile prime – atât pentru industria acesteia, cât și pentru societate, în ansamblu – a fost clar recunoscută în cadrul unor documente strategice diferite privind politicile, precum Inițiativa privind materiile prime¹ propusă de Comisia Europeană, concluziile Consiliului² și raportul PE³ în acest sens. Strategia Europa 2020 a subliniat importanța acestui aspect în inițiativele emblematice „Politica industrială”⁴ și „Utilizarea eficientă a resurselor”⁵. De asemenea, importanța unei utilizări eficiente a resurselor a fost subliniată în foaia de parcurs aferentă privind utilizarea eficientă a resurselor⁶. Aceste documente au prezentat clar noile provocări și riscuri în legătură cu rezervele limitate și utilizarea ineficientă a resurselor cu care se confruntă UE, având în vedere concurența globală în creștere cu privire la materiile prime. În mod paradoxal, timp de decenii, rolul Europei în calitate de furnizor de materii prime s-a diminuat progresiv. Complexitatea și caracterul urgent al aspectelor în cauză indicat clar că o continuare a statu-quo-ului nu mai poate constitui o opțiune pentru Europa

În această situație, inovarea reprezintă un avantaj important. În secolul XXI apare o nouă paradigmă, care ne indică inovarea drept forța motrice care până în prezent a rămas nevalorificată în Europa în domeniul materiilor prime. În 2010, Comisia a prezentat, ca parte a inițiativei emblematice O Uniune a inovării⁷, cadrul adecvat pentru parteneriatele europene pentru inovare (PEI). Aceste parteneriate vor fi lansate atunci când sunt necesare eforturi combinate la nivel regional, național și UE în domeniul inovării și C&D, precum și măsuri în ceea ce privește cererea, pentru a atinge țintele societale mai rapid și cu o mai mare eficiență. Prezenta comunicare vizează un astfel de parteneriat în domeniul materiilor prime.

Acest parteneriat se va concentra asupra materiilor prime neenergetice, neagricole, inclusiv, dar fără a se limita la lista UE a materiilor prime critice⁸. Astfel, parteneriatul vizează și materiile prime metalice, mineralele industriale și de construcție, precum și alte materii prime industriale, precum cauciucul natural și lemnul. Multe dintre materiale sunt materii prime esențiale pentru tehnologiile inovatoare care furnizează aplicații tehnologice ecologice. De asemenea, sunt esențiale pentru fabricarea unor aliaje extrem de importante, a unor produse noi și inovatoare necesare societății moderne, de exemplu, bateriile pentru automobilele electrice, sistemele fotovoltaice și dispozitivele pentru turbinele eoliene, care contribuie la îndeplinirea obiectivelor privind energia din surse regenerabile. Obiectivul comun al acestui

¹ COM(2008) 699 și COM(2011) 25

² Concluziile Consiliului 6909/11 din 10 martie 2011

³ Rezoluția Parlamentului European din 13 septembrie 2011

⁴ COM(2010) 614

⁵ COM(2011) 21

⁶ COM(2011) 571 final

⁷ COM(2010) 546

⁸ Așa cum sunt definite în COM (2011) 25

parteneriat este acela ca, până în anul 2020, Europa să facă un pas major în vederea reducerii dependenței sale de importurile de materii prime. Aceasta se va realiza prin accelerarea inovărilor care asigură aprovizionarea sigură și sustenabilă atât cu materii prime esențiale, cât și secundare pentru a se evita risipa de materii prime cheie pe întreaga perioadă de viață a acestora.

Prezenta propunere ia în considerare lecțiile învățate în contextul PEI pilot „Îmbătrânirea activă și sănătoasă”. De asemenea, se bazează pe diverse observații ale statelor membre, comunităților de cercetare și părților interesate, colectate în cadrul diferitelor reuniuni, seminarii și evenimente, precum și în urma consultărilor publice organizate pe parcursul anilor 2010 și 2011.

2. OPORTUNITĂȚI DE INOVARE DE-A LUNGUL LANȚULUI VALORIC AL MATERILOR PRIME

Timp de mulți ani, cartografierea și **explorarea** geologică de bază au avut loc în UE prin intermediul studiilor geologice naționale, care trebuie să se desfășoare în limitele cadrelor și reglementărilor naționale. Până în prezent, nu au fost obținute beneficiile complete ale coordonării adecvate sau chiar ale integrării unora dintre activitățile celor 27 de studii geologice diferite din UE. Cu toate acestea, gândirea inovatoare bazată pe cooperare și activitatea din ce în ce mai de extindere a rețelelor oferă un potențial imens de a progresa. Stabilirea unor standarde europene va facilita crearea unei baze de cunoștințe geologice UE uniforme, și poate conduce, de asemenea, la dezvoltarea și utilizarea mai rentabilă a tehnologiilor moderne necesare, precum informațiile furnizate de sateliți cu privire la resurse și sistemele 4D avansate de modelare computerizată.

Pe parcursul ultimilor 50 de ani, cota UE în cadrul **mineritului** global s-a diminuat semnificativ. Aceasta a avut ca rezultat o pierdere de expertiză și de competențe esențiale. Totuși, astfel de competențe sunt necesare pentru a asigura siguranța activităților de minerit și pentru a satisface nevoia potențială tot mai mare de a realiza extracții de la adâncimi mai mari, în zone mai retrase și în condiții dificile (de exemplu, de pe fundul mării, în regiunea arctică). Standardele ridicate privind tehnicile sigure și ecologice de extracție creează noi provocări și, în același timp, noi oportunități pe piață. Aceste standarde vor contribui, de asemenea, la diminuarea riscului de accidente majore în sectorul minier. Pe de altă parte, această expertiză și aceste competențe nu sunt necesare doar în ceea ce privește extracția, ci de-a lungul întregului lanț valoric (explorare, prelucrare, reciclare, substituire).

Chiar dacă Europa, în ansamblu, a înregistrat progrese semnificative, în special cu privire la reciclarea deșeurilor, pot fi realizate și alte îmbunătățiri pentru a evita risipa de materii prime esențiale, în cadrul tuturor etapelor ciclului lor de viață. O aplicare completă a primelor etape din cadrul „ierarhiei europene a deșeurilor” (prevenirea, urmată de pregătirea pentru reutilizare și reciclare) poate conduce la evitarea pierderii iremediabile a resurselor de valoare și la crearea de noi oportunități de afaceri și locuri de muncă în UE.

Inovarea poate constitui un vehicul puternic pentru a răspunde acestor provocări. Expertiza în inginerie și prelucrare s-a dezvoltat în alte domenii emergente, precum robotica și alte tehnologii generice esențiale (TGE). Introducerea operațiunilor avansate controlate de la distanță și a automatizării în minele subterane, precum și utilizarea inovativă a biopercolării în extracția nichelului și a altor metale în mod ecologic și rentabil conduc la un minerit mai competitiv și mai durabil în UE. Noile tehnici de monitorizare, inclusiv utilizarea tehnologiilor prin satelit, pot conduce la prevenirea accidentelor majore. Inovarea este, de

asemenea, extrem de importantă în cadrul etapei de **prelucrare**, când sunt necesare soluții tehnologice avansate pentru eficiență în ceea ce privește gestionarea apei, consumul de energie și reciclarea (cum ar fi cazul materiilor prime esențiale, precum indiul și galiul, care sunt derivate din metale de bază).

Cu cât avansează mai mult în direcția dezvoltării acestei abordări inovatoare, UE va fi mai bine dotată pentru a avea un rol principal în introducerea unor noi tehnologii ecologice și eficiente în ceea ce privește resursele în Europa și în țările terțe. Aceasta poate avea și un alt efect secundar pozitiv, prin diseminarea bunelor practici, care va contribui, la rândul său, la o îmbunătățire a protecției mediului la nivel mondial. Gestionarea materiilor prime în mod durabil și eficient în ceea ce privește resursele, intensificarea pregătirilor pentru reutilizare și reciclare, colectarea și mobilizarea materialelor pe bază de lemn pot contribui nu numai la stoparea pierderilor legate de biodiversitate și la diminuarea emisiilor de gaze cu efect de seră la nivel mondial, dar și la furnizarea sigură a materiilor prime în Europa și la combaterea deficitului de fibre pe bază de lemn pentru reciclare, de exemplu.

Creșterea enormă a vânzărilor de aparate moderne de comunicare – precum telefoane mobile sau laptopuri – care tind să aibă o rată de înlocuire ridicată, a creat un potențial imens de deșeuri de valoare („minele noastre urbane”). În prezent, un telefon mobil conține mai mult de 40 de tipuri diferite de materii prime, precum cobalt, galiu, platină și pământuri rare. În zilele noastre, fiecare cetățean al UE generează anual aproximativ 17 kg de deșeuri de echipamente electrice și electronice (DEEE), o cifră care se estimează că va crește la 24 kg până în 2020⁹. Totuși, **reciclarea** pământurilor rare din aparate precum cele electronice este, în prezent, dificilă atât din punct de vedere tehnologic, cât și economic. Colectarea separată a deșeurilor trebuie încurajată în continuare, iar piețele trebuie sprijinite pentru a avansa. În plus, prevenirea exporturilor ilegale și a tratării necorespunzătoare a deșeurilor poate conduce la beneficii de mediu considerabile și la recuperarea materiilor de valoare (precum deșeurile metalice, hârtia recuperată pentru reciclare).

Noile tehnici de reciclare rentabile și ecologice și bunele practici de colectare și tratare a deșeurilor oferă posibilitatea de a îmbunătăți reciclarea materiilor prime cheie. De exemplu, dezvoltarea recentă a unor adezivi speciali care conțin informații codate pe baza unor identificatori chimici unici poate contribui la lupta împotriva traficului ilegal și furtului de produse și deșeuri metalice. De asemenea, în unele state membre, ratele de colectare și reciclare au crescut substanțial în urma introducerii unor instrumente economice adecvate, inclusiv elaborarea de programe de responsabilizare a producătorilor, pentru a sprijini colectarea separată, reutilizarea și reciclarea.

De asemenea, numeroase aplicații se bazează pe materii prime cheie care, în prezent, sunt foarte dificil sau chiar imposibil de substituit datorită proprietăților lor fizice și chimice specifice. **Substituirea** poate fi utilizată fie pentru a dezvolta materiale alternative în unele aplicații, fie pentru a înlocui aplicațiile respective cu o tehnologie echivalentă care nu se bazează pe acele materii prime cheie. De exemplu, dezvoltarea de supraconductori ceramici cu temperaturi ridicate de tranziție ar putea constitui un substitut pentru magneții permanenți în turbinele eoliene care, în acest moment, utilizează elemente din pământuri rare, precum neodimul și disprosiul.

⁹ Sursa IPA (Asociația Internațională a Metalelor din Grupul Platinei): www.ipa-news.com

Pe scurt, exemplele de mai sus arată că:

- inovarea constituie o condiție necesară pentru ca Europa să își recâștige rolul și vizibilitatea în utilizarea eficientă a resurselor și aprovizionarea durabilă cu materii prime, fără care durabilitatea întregii sale economii ar fi subminată
- inovarea este necesară pentru menținerea și îmbunătățirea competitivității industriei UE și asigurarea unei utilizări eficiente a resurselor în Uniunea Europeană
- inovarea este necesară de-a lungul întregului lanț valoric al materiilor prime, necesitând astfel o abordare cuprinzătoare în privința diferitelor provocări cu care se va confrunta UE în anii următori.

Această situație necesită un caracter specific și orientat al inovării și al eforturilor de cercetare, tehnologii inovatoare și abordări multidisciplinare pentru a reduce lacunele existente în cunoștințele noastre.

3. VALOAREA ADĂUGATĂ A PARTENERIATULUI EUROPEAN PENTRU INOVARE PRIVIND MATERIILE PRIME

Sprijinul oferit deja de către Consiliu și Parlamentul European strategiilor privind eficiența utilizării resurselor și materiilor prime prezentate de Comisie demonstrează că se conștientizează din ce în ce mai mult nevoia ca provocările amintite mai sus să fie abordate atât la nivel european, cât și la nivel național. O colaborare mai strânsă în UE între organismele publice, dar și între actorii publici și cei privați va reprezenta impulsul necesar pentru depășirea obstacolelor majore.

Aceste obstacole includ (a se vedea, de asemenea, secțiunea 1.3 din anexă):

- masa critică insuficientă pentru un obiectiv individual;
- cooperarea insuficientă între statele membre în diferite domenii legate de materiile prime;
- lipsa unei abordări integrate cu privire la „lanțurile valorice” de la extracția și prelucrarea materiilor prime, proiectarea produselor și utilizarea acestora până la ieșirea lor din uz;
- cooperarea foarte limitată între organizațiile naționale de cercetare și nivelul ridicat de fragmentare a Spațiului European de Cercetare în domeniu;
- rolul geopolitic subdezvoltat al UE în ceea ce privește asigurarea accesului întreprinderilor europene la materii prime la nivel mondial, respectând pe cât posibil standardele europene de mediu.

Prin urmare, valoarea adăugată reală a PEI va fi furnizarea unei platforme care vizează reunirea politicilor relevante și a actorilor de la nivel comunitar, însă fără a înlocui procesul juridic decizional existent la nivelul UE.

3.1. Domeniu de aplicare și obiective

Acest PEI va contribui la siguranța pe termen mediu și lung a aprovizionării durabile cu materii prime (inclusiv materii prime esențiale, minerale industriale și materiale pe bază de lemn), care sunt necesare pentru satisfacerea nevoilor fundamentale ale unei societăți moderne eficiente în ceea ce privește resursele. Acesta constituie o contribuție esențială la competitivitatea industriilor europene, sporirea eficienței în ceea ce privește resursele în UE și la dezvoltarea unor activități noi de reciclare elaborate în Europa.

Obiectivul general al PEI este reducerea dependenței Europei de importurile de materii prime esențiale pentru industriile europene. Aceasta se va realiza prin asigurarea pentru Europa a unei suficiente flexibilități și suficiente alternative în ceea ce privește aprovizionarea cu materii prime importante, luând în considerare, în același timp, importanța atenuării impactului negativ asupra mediului pe care unele materii îl au pe perioada ciclului lor de viață și conferind astfel Europei poziția de lider mondial în ceea ce privește capacitățile de explorare, extracție, prelucrare, reciclare și substituie până în anul 2020. În cadrul programului său strategic de implementare (PSI), este de așteptat ca PEI să stabilească obiective de impact pentru a-și evalua succesul, de exemplu în ceea ce privește reducerile masive ale dependenței de unele dintre cele mai importante materii prime.

De asemenea, Comisia propune o serie de obiective specifice și concrete care ar trebui să fie atinse cel târziu până în 2020, precum:

- instrumente statistice europene standardizate pentru studierea resurselor și rezervelor (pe uscat și pe mare) și o hartă geologică 3D;
- un sistem dinamic de modelare stabilind conexiuni între tendințele cererii și ofertei și rezervele economice care pot fi exploatate, precum și o analiză completă a ciclului de viață, inclusiv o evaluare a impactului economic, social și asupra mediului al diferitelor scenarii;
- până la zece acțiuni inovatoare pilot (de exemplu, instalații demonstrative) privind explorarea, extracția, prelucrarea, colectarea și reciclarea;
- substitute pentru materii prime esențiale și rare în ceea ce privește cel puțin trei aplicații importante;
- o rețea de centre de cercetare, educare și formare privind durabilitatea mineritului și managementului materialelor (M³), asigurând, în același timp, coordonarea adecvată cu un posibil Institut European de Inovare și Tehnologie (EIT) – Comunitatea de Cunoaștere și Inovare (CCI) pentru explorare sustenabilă, extracție, prelucrare și reciclare;
- sporirea eficienței în utilizarea materialelor și în prevenirea, reutilizarea și reciclarea materiilor prime importante din fluxurile de deșeuri, în special în ceea ce privește materialele cu un impact potențial negativ asupra mediului;
- identificarea de oportunități și dezvoltarea unor idei noi privind materiile prime și produsele inovatoare, cu potențial de piață;

- o strategie proactivă UE în cadrul organizațiilor multilaterale și al relațiilor bilaterale precum cele cu SUA, Japonia, Australia în diferitele domenii care fac obiectul PEI.

Aceste obiective vor permite, de asemenea, urmărirea și monitorizarea funcționării PEI, inclusiv activitățile care trebuie efectuate și rezultatele obținute.

3.2. Mecanisme

Valoarea adăugată a PEI constă în faptul că permite aplicarea unor mecanisme importante de inovare¹⁰, inclusiv următoarele categorii ample, pentru a atinge obiectivele comune (astfel cum sunt indicate în secțiunea 3.1 de mai sus):

- sprijinirea dezvoltării inovării; atât la nivel tehnologic, cât și netehnologic, precum combinații noi de produse și servicii, servicii noi, îmbunătățirea proiectării produselor pentru a asigura reciclarea acestora la finalul ciclului de viață, proiectarea în funcție de necesitățile utilizatorilor, noi instrumente de politici privind cercetarea și inovarea;
- stimularea excelenței bazei științifice și investițiile în capitalul uman (competențe);
- sprijinirea activității de reglementare orientate către inovare și/sau cooperarea cu statele membre în vederea îmbunătățirii condițiilor-cadru de reglementare favorabile inovării;
- promovarea unor instrumente specifice de standardizare și achiziții publice;
- reunirea instrumentelor de politică și a organizațiilor (factorii de decizie, agenții, industrii, cercetători) care acționează atât în domeniul cererii, cât și al ofertei, în vederea accelerării introducerii pe piață și diseminării inovărilor.

Instrumentele menționate mai sus pot acționa pe piață fie în domeniul cererii, fie al ofertei. Cu toate acestea, trebuie asigurată o monitorizare adecvată a rezultatelor de ambele părți.

Ofertă	Cerere
Nivel național Finanțare C&I de către SM și regiuni Competențe și instruire în SM La nivel internațional (nivel UE) Eureka, Eurostars, ERANet Programe-cadru ale UE PC7 (Cooperare, PPP, Cost, JTI, ERANet, ESFRI...) EIT CCI CIP Instrumente BEI Fondurile structurale	Nivel național Reglementare (inclusiv punerea în aplicare a reglementărilor) Achiziții din SM și regiuni La nivel internațional (nivel UE) Standarde/Etichetare Reglementare (inclusiv punerea în aplicare a reglementărilor) Achizițiile publice PI și transferul de cunoștințe Monitorizarea pieței La nivel internațional (nivel global) Politica comercială Dialog politic

¹⁰

Așa cum sunt definite în COM (2010) 546

În ceea ce privește „oferta”, investițiile în cercetarea cu privire la minerit, substituție, eficiența utilizării resurselor și reciclare trebuie să fie mai bine aliniate cu obiectivele comune ale parteneriatului pentru inovare pentru a crea masa critică necesară, deoarece niciun program național sau european nu poate acoperi toate aspectele posibile, iar investițiile și riscurile în cercetare sunt prea mari pentru multe întreprinderi private. Acest lucru necesită o implicare puternică a rețelelor existente (de exemplu, ERANET cu privire la materiale, Platforma tehnologică europeană pentru resurse minerale durabile, platforma tehnologică forestieră și alte PTE) și promovarea în Europa a unor noi rețele de cercetători și organizații de finanțare, atât publice, cât și private. Pentru viitorul program de cercetare și inovare al UE, Orizont 2020, Comisia a propus un obiectiv specific prin care să se soluționeze provocarea societală reprezentată de „acțiunea climatică, eficiența resurselor și a materiilor prime”.

Deși în Europa există o tradiție în ceea ce privește finanțarea cercetării și inovării în acest domeniu, există potențial suplimentar semnificativ¹¹ în ceea ce privește cererea, de a introduce pe piață noi produse și servicii. Accelerarea introducerii pe piață a inovărilor este deosebit de importantă pentru IMM-uri. În consecință, acest parteneriat european pentru inovare ar trebui să reprezinte un stimulent pentru inovare atât în domeniul cererii, cât și al ofertei, în cazurile în care este posibil și adecvat prin intermediul unor instrumente precum legislația, achizițiile publice, analiza ciclurilor de viață, DPI și standarde. În special inovarea referitoare la politicile privind consumul și producția durabilă ar trebui să se dovedească relevante. Stimulentele pentru achizițiile durabile și favorabile inovării există deja în Europa, rețele de achiziții publice de tipul inițiativei privind piețele-pilot¹² ar putea fi create, iar criteriile UE privind achizițiile publice ecologice¹³ ar putea fi aplicate la scară mai largă în cadrul prezentului PEI în vederea promovării asimilării și diseminării inovărilor (ecologice).

3.3. Pachete de lucru

Pe baza informațiilor primite de la părțile interesate și responsabilii politici, posibilele acțiuni care trebuie întreprinse au fost grupate în cinci rubrici sau „pachete de lucru” (PL). Aceste PL, care vor include acțiuni referitoare atât la cerere, cât și la ofertă, nu vor funcționa individual și nu se vor exclude reciproc. Dimpotrivă, pachetele de lucru individuale vor interacționa unele cu altele și există chiar o suprapunere parțială intenționată între ele. În plus, ele pot fi adaptate pentru a satisface nevoile în schimbare și pentru a valorifica noi oportunități.

Structura de guvernare va încuraja cooperarea, eliminând granițele între politici, sectoare, zone geografice sau culturi organizaționale. De exemplu, unele tehnologii utilizate în minerit ar putea fi aplicate și în reciclare, sau invers. Aceasta va permite, de asemenea, încurajarea unei mai bune cooperări între întreprinderile mari și IMM-uri, precum și între IMM-uri (de exemplu, prin intermediul grupurilor regionale).

Sunt propuse următoarele pachete de lucru pentru PEI (o descriere detaliată a fiecărui PL se găsește în secțiunea 2 din anexă):

Domenii de politică orientate către tehnologie

¹¹ A se vedea Raportul Aho 2006 „Crearea unei Europe inovatoare”, Inițiativa privind piețele-pilot din 2007 și Strategia de inovare a OCDE din 2010

¹² http://ec.europa.eu/enterprise/policies/innovation/policy/public-procurement/pp-networks_en.htm

¹³ http://ec.europa.eu/environment/gpp/gpp_criteria_en.htm

PL 1 – Dezvoltarea unor tehnologii și soluții inovatoare pentru aprovizionarea durabilă și sigură cu materii prime; extracție, prelucrare și reciclare. În completarea dezvoltării tehnologice, acest PL vizează și elaborarea de foi de parcurs privind standardizarea în aceste domenii, luând în considerare costurile pentru întreprinderi.

PL 2 – Dezvoltarea unor tehnologii și soluții inovatoare și durabile pentru substituirea adecvată a materiilor esențiale și rare. Primul set de acțiuni prioritare poate deriva din lista de materii prime esențiale și din aplicațiile cele mai importante din punct de vedere economic și mai sensibile din punct de vedere ecologic.

Domenii de politică care nu sunt orientate către tehnologie

PL 3 – Îmbunătățirea cadrului legislativ, a cunoștințelor și infrastructurii privind materiile prime din Europa. Acest PL are ca scop consolidarea și standardizarea datelor geologice și identificarea și schimbul de bune practici cu privire la definirea politicilor referitoare la minerale, amenajarea teritoriului și reglementarea acestora în statele membre. Acest plan va sprijini, de asemenea, acțiunile de promovare a excelenței în domeniul tehnic și a competențelor necesare în Europa.

PL 4 – Îmbunătățirea cadrului de reglementare în special prin promovarea excelenței și prevenirii, pregătirea pentru reutilizare și reciclare prin inițiative publice (de exemplu, achiziții) și private. Acest PL are ca scop optimizarea valorii adăugate a materiilor prime, îmbunătățind rentabilitatea și reducând costul reciclării prin creșterea eficienței colectării, sortării și reciclării materiilor prime de valoare din fluxurile de deșeuri. De asemenea, în acest scop, vor fi aplicate politici privind produsele, standardizarea și certificarea, precum și instrumente economice.

Cooperarea internațională – abordarea orizontală

PL 5 – recunoaște piața globală a asigurării accesului la materii prime și a promovării utilizării tehnologiilor ecologice de extracție și prelucrare și poate conține abordări privind cercetarea și inovarea, îmbunătățirea bazei de cunoștințe, politica comercială și dialogul politic între organizațiile internaționale, precum Uniunea Africană, OCDE, Banca Mondială, G20, precum și în cadrul relațiilor bilaterale. Se va acorda o atenție deosebită posibilităților sinergii îmbunătățite între această inițiativă și diferitele politici privind țările și teritoriile de peste mări (TTM).

3.4. Structura guvernancei

Structura de guvernance a PEI va respecta principiile stabilite în cadrul Uniunii inovării; aceasta are ca scop stabilirea unui echilibru între nevoia unui angajament la nivel înalt și coordonarea funcțională, pe de o parte, și responsabilități operaționale importante descentralizate, în vederea asigurării responsabilizării reale a practicienilor și al altor părți interesate importante, pe de altă parte. Experiența dobândită în cadrul PEI pilot „Îmbătrânirea activă și sănătoasă”¹⁴ în ceea ce privește definirea guvernancei, domeniul de aplicare, planificarea și implicarea părților interesate a fost aplicată în legătură cu acest PEI.

Acest PEI va reuni reprezentanții sectorului public (la nivel UE, național, regional și local), ai industriei (inclusiv IMM-uri), ai societății civile și alte părți interesate, pentru a sprijini atât

¹⁴ SEC(2011) 1028 final

dezvoltarea inovării, cât și asimilarea și diseminarea acesteia pe piață. Cu toate acestea, asigurarea de către PEI a unui cadru pragmatic, flexibil, nebirocratic, care să permită reprezentarea diferitelor interese constituie principiul fundamental.

Această abordare se reflectă în următoarele metode de lucru la nivel operațional (mai multe detalii se găsesc în secțiunea 3 din anexă):

Grupul de coordonare la nivel înalt (GCNI) va furniza orientarea strategică și îndrumările referitoare la acest PEI, pe baza unui mandat bine definit. Cu toate acestea, GCNI nu va influența procesul decizional oficial stabilit de legislația comunitară. Componenta acestuia va reflecta circumscripțiile principale ale acestui parteneriat, inclusiv reprezentanții statelor membre numiți individual, PE, companiile, cadrele universitare, centrele de cercetare, ONG-urile și alte instituții. În același timp, pentru asigurarea eficienței, grupul va fi limitat ca număr. GCNI va fi abilitat să elaboreze PSI și să recomande linii de acțiune prioritare. După răspunsul primit pentru acest plan, GCNI contribuie la asigurarea progresului în faza de debut a implementării, va conduce și va prezenta rapoarte de situație și va actualiza PSI. Pentru a monitoriza progresul realizat, activitatea GCNI va include și elaborarea de obiective de impact care să fie atinse de către PEI.

Conexiunea dintre nivelul strategic și nivelul operațional va fi realizată de **Grupul Sherpa**, compus din reprezentanți personali ai GCNI. Sarcina sa principală va fi de a asigura derularea adecvată a parteneriatului, inclusiv planificarea acțiunilor majore, coordonarea de ansamblu a pachetelor de lucru și pregătirea reuniunilor și acțiunilor de monitorizare ale Grupului de coordonare la nivel înalt.

Grupurile operaționale vor fi înființate în funcție de teme specifice, pentru a oferi consiliere GCNI și pentru a transforma planul strategic de implementare în atribuții și acțiuni. Acestea vor opera pe baza unor structuri flexibile, într-o perioadă de timp limitată și în strânsă interacțiune reciprocă, după caz. Pentru a asigura accesul PEI la structurile de excelență din UE, grupurile operaționale ar trebui să urmărească o acoperire cât mai largă (acoperire geografică a celor 27 de state membre și a diferitelor domenii de expertiză necesară), respectând o procedură transparentă de numire. Reuniunile vor fi organizate astfel încât să maximizeze contribuțiile experților.

3.5. Activități de informare

În vederea maximizării unui flux transparent și circular de informații, precum și a responsabilității pe perioada ciclului de viață al PEI, interacțiunea atât cu nivelul politic, cât și cu societatea în general va fi esențială (a se vedea, de asemenea, anexele 4 și 5). Aceasta se va realiza în două moduri. La nivel politic, Comisia intenționează să prezinte rapoarte anuale Consiliului și PE. La nivelul societății, PEI va încerca să asigure participarea unei audiențe mai largi, prin organizarea unui eveniment public anual. Astfel, va fi atins un obiectiv major al parteneriatelor pentru inovare, acela de a asigura cel mai ridicat nivel de angajament al societății.

3.6. Planificarea

Comisia salută opiniile suplimentare ale Parlamentului European și Consiliului, precum și cele ale altor părți interesate în legătură cu acest parteneriat european pentru inovare. În legătură cu opiniile exprimate, sunt avute în vedere următoarele puncte de referință (detalii în cadrul secțiunii 6 din anexă):

- de la mijlocul anului 2012: numirea GCNI, a Grupului Sherpa și a grupurilor operaționale de către CE;
- începutul anului 2013: finalizarea planului strategic de implementare de către GCNI, pe care Comisia îl va prezenta PE și Consiliului (primul semestru al anului 2013);
- de la mijlocul anului 2013: începerea punerii în aplicare și organizarea primei conferințe anuale;
- evaluarea progresului (inclusiv structura de guvernanță): a doua parte a anului 2014 (pentru a ține seama de noul cadru financiar multianual 2014-2020 și noua Comisie).

În vederea sprijinirii activității acestui PEI, în anul 2011 au fost inițiate deja mai multe acțiuni și studii de pregătire. Primele rezultate vor fi finalizate în perioada 2012-2013, astfel încât PEI să poată demonstra un progres concret încă din primele etape. Comisia va organiza o revizuire a parteneriatelor europene pentru inovare pe parcursul anului 2013 pentru a evalua progresul înregistrat.